

Financováno
Evropskou unií

Standardizace při zapojení peera do poradenství rodinám v rozchodu/rozvodu

CZ.03.02.02/00/22_027/0001203

vstupní evaluační zpráva

Jak Dál?

Vzhledem k tomu, že veškeré výstupy této evaluace byly financovány z prostředků Evropské unie prostřednictvím příslušného operačního programu, podléhají režimu otevřeného přístupu. Poskytovateli dotace (MPSV) je udělena bezplatná nevýhradní licence k jakémukoliv nekomerčnímu užití a šíření tohoto dokumentu, jakož i všech navazujících evaluačních materiálů

Autor:	PKON, LHAL
SID:	2310_JakDal_027eval

Datum verze:	07/06/2024, ver 14
Klient:	Tereza Vránová, Jak Dál? z.s.

Obsah

Seznam použitých zkratek	3
A. Stručný popis projektu	3
A.1. Anotace	3
A.2. Cíle projektu	3
A.3. Cílové skupiny projektu	3
A.4. Klíčové aktivity.....	4
A.5. Teorie změny projektu	5
B. Popis evaluace	6
B.1. Cíle evaluace	6
B.2. Cílové skupiny evaluace.....	6
B.3. Charakteristika evaluace	7
B.4. Design evaluace	7
Evaluační matice.....	8
C. Metodologie evaluace	10
C.1. Procesní evaluace	10
C.2. Výstupová/dopadová evaluace	10
C.3. Techniky/metody sběru dat	10
D. Harmonogram evaluace.....	11
E. Nástroje sběru dat.....	11

Seznam použitých zkratk

zkratka	význam
C4S	Click4Survey
CS	cílová skupina
FG	focus group
KA	klíčová aktivita
OV	odborná veřejnost
PEE	peer
SP	sociální pracovník
SPOD	sociálně-právní ochrana dětí
SPP	specialista práce s peery

A. Stručný popis projektu

A.1. Anotace

Projekt se zaměřuje na standardizaci nové metody práce se zapojením peera do poradenství při podpoře rodin v rozvodové/rozchodové situaci a vytvoření souboru edukačních nástrojů pro školení peerů. Proběhne pilotáž Metodiky a edukačních nástrojů, s cílem je posílení kompetencí peera, který bude poskytovat reflexi a svůj příběh či jeho část klientům služby, dílčím cílem je podpora týmu pro přijetí nové profese peera. Současně bude realizována osvětová kampaň.

A.2. Cíle projektu

Hlavním cílem projektu je posílení kompetencí peerů, které se budou měřit na začátku pilotáže, do které budou noví peeri zapojeni, v průběhu pilotáže a na jejím konci. Na základě kompetenčních testů, dotazníků a hloubkových rozhovorů s peery a pracovníky v týmu (viz evaluace projektu) ověříme naplnění cíle projektu do 31. 10. 2026.

Cílem je tak zplnomocnění peer s vlastnostmi a kompetencemi vymezenými projektem.

Dílčím cílem je podpora soudržnosti týmu a ošetření faktorů nutných pro začleňování peera do pracovního týmu.

A.3. Cílové skupiny projektu

ozn.	název cílové skupiny	popis
CS1	Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené	CS jsou děti a rodiče, kteří prožívají krizi v partnerství a ocitli se v rozchodové či rozvodové situaci. Děti, které prožívají rozvod či rozchod rodičů, jsou ohroženou cílovou skupinou.
CS2	Poskytovatelé a zadavatelé sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších služeb na podporu sociálního začleňování	Pracovníci žadatele, konkrétně tři pracovníci (dva sociální pracovníci a jeden psycholog) a dva peeri v týmu.

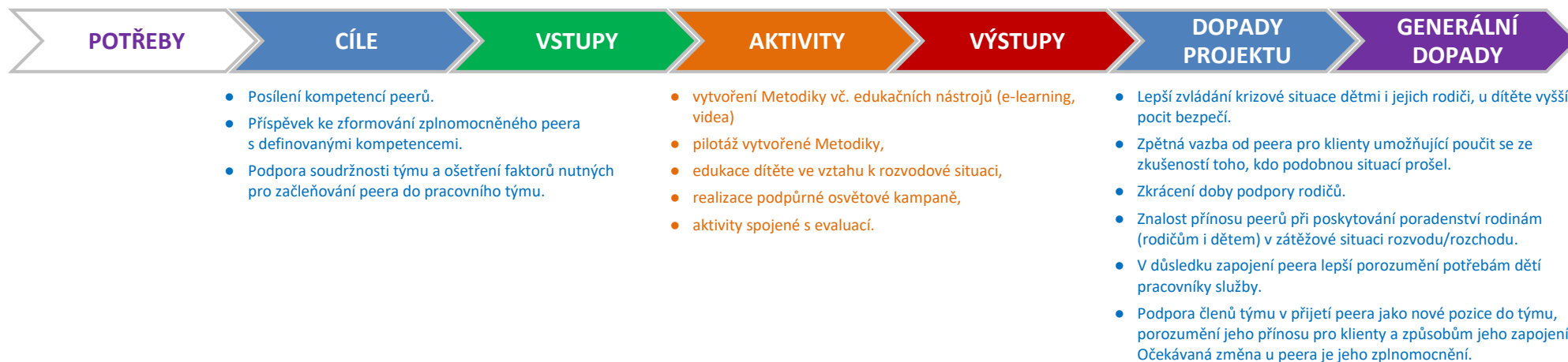
CS3	Veřejnost	Odborná veřejnost, která je do procesu provázení rodin rozvodovou/rozchodovou situací zapojena. Jedná se o odborníky poskytující odbornou pomoc rodičům nezletilých dětí, kteří procházejí situací rozpadu partnerského vztahu a nadále pečují o společné dítě/děti. Zpravidla se jedná o sociální pracovníky (ale i o mediátory, psychology či terapeuty, tj. odborné pracovníky).
-----	-----------	---

A.4. Klíčové aktivity

ozn.	název cílové skupiny	popis
KA01	Tvorba Metodiky zapojení peera do týmu a edukačních nástrojů pro peery	Vytvoření Metodiky vč. edukačních nástrojů (e-learning pro peery, edukační videa) a posílení odborných kompetencí týmu v peerovské oblasti. Tvorba Metodiky a edukačních nástrojů před pilotáží bude probíhat 14 měsíců.
KA02	Pilotáž Metodiky a edukačních nástrojů	Pilotáž vytvořené Metodiky bude probíhat po dobu 22 měsíců. Na počátku pilotáže budou přijati dva noví peerři na pracovní smlouvy, kteří budou proškolení podle nové Metodiky s využitím vytvořených edukačních nástrojů (e-learning, kurz popsán v Metodice, videa) v rozsahu 40 hod. (8 hod. e-learning, 32 hod. osobní setkání s mentorem peerů, nácviky situací apod.). Během pilotáže bude peer bude přítomen na motivačním vstupním setkání s rodiči, popř. dítětem. Dále se uskuteční setkání s dětmi a dílčími částmi s rodiči. Bude probíhat edukace dítěte ve vztahu k rozvodové situaci.
KA03	Evaluace	Navržený evaluační design zahrnuje formativně koncipovanou průběžnou evaluaci a evaluaci závěrečnou zaměřenou na výsledky intervence. Formativní evaluace bude poskytovat zpětnou vazbu realizátorovi projektu. Jejím účelem je poskytovat včasné hodnocení průběžně dosahovaných výstupů a umožnit jejich případnou úpravu. V rámci formativní evaluace bude průběžně aktualizován model změny dokumentující vztah mezi vstupy, prováděnými činnostmi a jeho výstupy a výsledky. Metody formativní evaluace se uplatní mj. při hodnocení činností směřujících k pilotnímu ověření Metodiky a dalších materiálů určených peerům. Navrhovaná evaluace kromě svého formativního charakteru, kdy výsledky prováděných šetření budou průběžně sdíleny s ostatními členy realizačního týmu, bude mít formu výsledkově (outcomes) zaměřené evaluace. Ta se zaměří na vyhodnocení změny ve způsobu práce s klienty založené na navržené inovaci v podobě podpory poskytované peery dle vytvořené Metodiky.
KA04	Podpůrná osvětová kampaň na podporu etablování nové metody	Kampaň bude realizována 18 měsíců (v druhé polovině projektu, jakmile budeme mít reflexe z pilotáže a ucelenější know-how). V rámci projektu manažer kampaně připraví koncept kampaně, obsahy sdělení, článků, zajistí copywriting článků. Tvorbu obsahu též připraví metodik, garant nebo mentor peerů. Realizaci kampaně samotné zajistí koordinátor cílové skupiny a kampaně. Kampaň bude zaměřena na odborné a sociální pracovníky poraden a organizací podporující rodiče v porozvodové/porozchodové situaci a bude probíhat v posledním roce realizace projektu. Smyslem kampaně je informovat cílovou skupinu o unikátním know-how, které mohou využívat ve svých službách.

A.5. Model změny projektu

- potřeba zapojit do poradenství autentickou osobnost, která dodá intervenci věrohodnost a autentičnost a vytvoří prostor důvěry, most mezi klientem a odborníkem,
- potřeba posílit kompetence peerů,
- podpora soudržnosti týmu a ošetření faktorů nutných pro začleňování peera do pracovního týmu
- lidské zdroje – mentor peerů, metodici, garant, sociální pracovníci, peři, manažer kampaně
- finanční prostředky - celkové způsobilé výdaje 4 312 907,50 Kč
- hmotné prostředky – tablet, tiskárna
- informační zdroje - odborná literatura, externí konzultace
- subdodávky služeb – korektury, tvorba e-learningu, grafika a videa, copywriting, pronájem prostor, evaluace, reklamní prostor
- počet pracovníků absolvujících dvoudenní stáž v Centru Annabell, z.ú.
- počet/rozsah metodických konzultací s odborníky z oblasti peerství,
- celkový počet proškolených osob (e-learning, videa, kurz pro peery),
- počet zapojených klientů/uživatelů služby do projektu,
- počet reflektivních setkání klienta s peerem a sociálním pracovníkem, psychologem či v MD týmu,
- počet rodin zapojených do pilotáže,
- evaluační zprávy,
- počet výstupů v rámci kampaně,
- návštěvnost/prokliky na sociálních sítích,
- počet/počet účastníků kulatých stolů.
- Od pilotované služby bude vytvořen nový koncept a standard poskytování poradenství rozpadajícím se rodinám, který bude mít na klienty služby větší pozitivní dopad.
- Inovativní aplikace peerství mimo oblast péče o duševní zdraví a zdravotnictví.

B. Popis evaluace

B.1. Cíle evaluace

Cílem evaluace je vyhodnocení změny ve způsobu práce s klienty založené na navržené inovaci, tj. zapojení peerů do poradenství při podpoře rodin v rozvodové/rozchodové situaci. Změna bude celkově vyhodnocena prostřednictvím evaluace:

- Metodiky a dalších materiálů specifikovaných v popisu KA 1 a KA 2 – vyhodnoceny budou určené parametry vytvořených materiálů a jejich konkrétní přínos pro peery. Bude posouzen věcný základ vytvořených výstupů a ověřena jejich relevance ve vztahu k cíli projektu. Tím evaluace odpoví na otázku, v jaké míře mohou vytvořené materiály přispět k deeskalaci rodičovských konfliktů.
- Změny v kompetencích peerů – v tomto ohledu bude pomocí individuálně koncipované detekce provedeno ex-ante a ex-post měření u každého peera (design pre-post).

Konkrétní evaluační otázky jsou uvedeny v evaluační matici.

B.2. Cílové skupiny evaluace

Hlavními respondenty evaluace budou primárně sociální pracovníci, jejichž prostřednictvím bude ověřena funkčnost zapojení peera do řešení situace rodiny v rozchodu či jejím rozpadu. Sekundárně to budou samotní peři, u nichž bude zhodnocen rozvoj jejich kompetencí v zapojení do řešení situací rodin. Doplnkovými zdroji informací budou specialisté práce s peery.

S ohledem na citlivost tématu pro hlavní cílovou skupinu projektu, tj. rodinu v rozchodové/rozvodové fázi, bude tato cílová skupina zapojena do evaluace přímo pouze v případech, kdy to bude vhodné a rodina bude souhlasit. Nepřímo bude zapojena prostřednictvím hodnocení situace sociálním pracovníkem.

Cílovou skupinu projektu tvoří také odborná veřejnost, tato bude do evaluace zapojena prostřednictvím fokusních skupin ke vznikle Metodice.

ozn.	název cílové skupiny evaluace	popis
SP	Sociální pracovníci	Hlavní cílová skupina I Klíčovými respondenty evaluace budou primárně sociální pracovníci zapojení do projektu, jejichž prostřednictvím bude ověřena funkčnost zapojení peera do řešení situace rodiny v rozchodu či jejím rozpadu.
UZIV	Vybraní klienti služby	Děti a rodiče, kteří prožívají krizi v partnerství a ocitli se v rozchodové či rozvodové situaci (situace s dlouhodobou perspektivou vývoje). S ohledem na citlivost tématu bude tato cílová skupina zapojena do evaluace přímo pouze v případech, kdy to bude vhodné a rodina bude souhlasit. Nepřímo bude zapojena prostřednictvím zhodnocení situace sociálním pracovníkem.
PEE	Peři	Hlavní cílová skupina II Druhou hlavní cílovou skupinou budou samotní peři, kteří budou proškoleni podle nové metodiky a edukačních nástrojů (e-learning, videa). Bude zhodnocen rozvoj jejich kompetencí v zapojení do řešení situací rodin.
SPP	Specialisté práce s peery	Mentor peerů (psycholog), metodik (tvorba indikátorů), metodik (pilotáž peerů)
KOO	Koordinátor	Koordinátor cílové skupiny a kampaně (KA1, KA2 + KA4)
OV	Odborná veřejnost	Odborná veřejnost zapojená do provázení rodin rozvodovou/rozchodovou situací – pracovníci registrovaných sociálních služeb – Odborného sociálního poradenství, osoby pověřené k výkonu SPOD, pracovníci rodinných center.

B.3. Charakteristika evaluace

Evaluace bude probíhat jak v průběhu projektu (**formativní**, kdy bude ověřováno, zda realizace projektu v praxi odpovídá původnímu předpokladu a plánu), tak v závěru projektu (**sumativní**, kdy bude ověřováno, zda díky realizaci aktivit projektu bylo dosaženo zamýšlených výsledků/dopadů).

Povahou bude evaluace **kombinací operativní/procesní** (zaměřená na funkčnost procesů v rámci projektu) a **výsledkové/dopadové**.

Evaluace bude realizována **externě** s aktivním zapojením členů realizačního týmu.

B.4. Design evaluace

Vzhledem k zaměření projektu na vytvoření Metodiky a dalších podkladů určených peerům se evaluace bude v prvním kroku zaměřovat na **vyhodnocení** relevantních parametrů **vytvořených materiálů** a v druhém kroku pak na jejich **přínos pro fungování peerů**.

Pomocí technik obsahové analýzy dat (z kompetenčních testů, dotazníků a hloubkových rozhovorů s peery a pracovníky v týmu) bude posouzen věcný základ metodiky (a ostatních materiálů) a bude ověřena její relevance ve vztahu k cíli projektu (posílení kompetencí peerů). Tím evaluace odpoví na otázku, v jaké míře mohou vytvořené materiály přispět k deeskalaci rodičovských konfliktů. Evaluace bude prováděna porovnáním s modelem změny.

Pro ověření **funkčnosti zapojení peera** do řešení situace rodiny v rozvodové/rozchodové situaci, resp. pro evaluaci výsledků/dopadů projektu v této oblasti bude preferován **design s opakovaným měřením v čase (pre-post)**. Hlavní cílovou skupinou pro evaluaci jsou v tomto případě **sociální pracovníci**, jejichž prostřednictvím bude v rámci měření zjišťováno vyhodnocení změny ve způsobu práce s klienty před a po zapojení peera, resp. zhodnocení jeho přínosu při poskytování poradenství rodinám v zátěžové situaci.

Charakteristiky hlavní CS projektu, tj. rodin nacházejících se v rozvodové/rozchodové situaci představují velmi volatilní faktor pro sběr dat pre-post přímo od této CS. S ohledem na tuto skutečnost bude evaluace prováděna pouze ve vhodných případech, a to **ex-post s retrospektivním pohledem k začátku intervence**. Dokumentace vývoje a změn v rodinách bude provedena formou kazuistik.

Výsledky a dopady na ostatní cílové skupiny (**peeri, odborná veřejnost**) budou evaluovány na základě **modelu změny**.

V rámci evaluace budou posouzena získaná data z reálného prostředí z pohledu předpokládaných okamžitých i střednědobých dopadů. Nástroje pro získávání dat budou různorodé (viz pasáž C. Metodologie).

Evaluační matice

aktivita	subaktivity	evaluační otázka	CS evaluace	technika / metoda	harm. sběru dat	témata šetření
KA1: Tvorba Metodiky zapojení peera do týmu a tvorba edukačních nástrojů pro peery	(A) Tvorba Metodiky zapojení peera do týmu a ostatních edukačních materiálů	Jaké jsou výsledky tvorby Metodiky a ostatních edukačních nástrojů pro peery? [id: KA01-A]	SPP (OV pro posouzení odb. úrovně)	polostrukturované rozhovory fokusní skupina	po dokončení tvorby	<i>PROCES:</i> - dosavadní praxe v edukaci peerů - potřeby rozvoje peerů - postupy a okruhy vzdělávacích témat - průběh koordinace prací - forma spolupráce týmu při tvorbě metodiky a ostatních edukačních materiálů <i>VÝSLEDKY/DOPADY:</i> - témata metodiky a ostatních edukačních materiálů - odborná úroveň metodiky, ostatních edukačních materiálů - využitelnost metodiky a ostatních edukačních materiálů pro práci s peery / práci peerů
	(B) Vzdělávání sociálních pracovníků/specialistů na práci s peery (stáž, metodické konzultace)	Jaké nové poznatky získali odborní pracovníci organizace (SP/SPP) v rámci stáže / metodických konzultací? [id: KA01-B]	SP/SPP	fokusní skupina	po dokončení edukace	<i>VÝSLEDKY/DOPADY:</i> - tematický obsah - inspirace pro praxi v organizaci / vlastní práci - celkový přínos stáže / metodických konzultací
KA2: Pilotáž Metodiky a edukačních nástrojů	(A) Nábor a edukace peerů	PRE-POST Jaká je změna v úrovni kompetencí peera v rámci edukace? [id: KA02-A]	SP/SPP PEE	dotazníkové šetření pre-post	od I/25 průběžně	<i>VÝSLEDKY/DOPADY:</i> - kvalifikační požadavky na peera - srozumitelnost a užitečnost metodiky a edukačních nástrojů - změna úrovně kompetencí peera

	(B) Vlastní výkon peerství	PRE-POST Jaký je/byl přínos zapojení peerů při poskytování poradenství rodinám (rodičům i dětem) v zátěžové situaci rozvodu/rozchodu? [id: KA02-B1] Jaký má metodika a ostatní edukační nástroje dopad na práci peerů v rodinách (příp. v kombinaci s prací sociálních pracovníků)? [id: KA02-B2]	SP/SPP PEE	fokální skupina kazuistika porovnání s modelem změny		VÝSLEDKY/DOPADY: • <i>užitek/přínosy peerů při poskytování poradenství rodinám (rodičům i dětem) v zátěžové situaci rozvodu/rozchodu</i> • <i>změny v práci s klienty v souvislosti s novými kompetencemi/rolí peerů</i> • <i>přínos metodiky pro práci peerů</i> • <i>změny průběhu spolupráce sociálních pracovníků s peery</i> • <i>zkrácení období podpory rodičů ve vztahu k novým kompetencím/rolí peerů</i>
KA4: Podpůrná osvětová kampaň na podporu etablování nové metody	Příprava konceptu kampaně, její realizace a dosah	Jaké jsou výsledky kampaně? [id: KA04-A]	OV SP/SPP	polostrukturované rozhovory (dotazníkové šetření)	průběžně od poloviny projektu a v závěru projektu	PROCES • <i>průběh přípravy kampaně</i> • <i>obsah jednotlivých forem obsahu (infografiky, články, příspěvky na sociálních sítích)</i> VÝSLEDKY • <i>dosah kampaně</i> • <i>aktivní reakce</i> • <i>zpětná vazba klientů a odborné veřejnosti</i>

C. Metodologie evaluace

C.1. Procesní evaluace

V rámci **procesní evaluace** bude ověřeno zda realizace projektu v praxi **odpovídá původním předpokladům a plánu**. Východiskem bude schválená žádost o podporu resp. její pasáže, týkající se klíčových aktivit a harmonogramu realizace projektu.

Sběr dat bude probíhat **průběžně** po celou dobu trvání projektu. Pro sběr dat budou sloužit dotazníková šetření a osobní schůzky (polostrukturované rozhovory, fokusní skupiny) evaluátora s realizačním týmem, případně dalšími účastníky projektu.

C.2. Výstupová/dopadová evaluace

Bude ověřeno, zda projekt produkuje **deklarované výstupy v rámci jednotlivých klíčových aktivit**:

- Metodiku a edukační nástroje (e-learning, videa);
- Pilotáž vytvořené Metodiky zapojení peera do týmu;
- Určený počet nových peerů;
- Kampaň mezi odbornou veřejností (koncept kampaně, sdělení, články, newsletter).

Následně proběhne **dopadová evaluace**:

- pre-post u hlavních CS projektu (sociální pracovníci organizace, peři);
- dle modelu změny/intervenční logiky projektu u ostatních subaktivit.

Data budou sbírána dle harmonogramu sběru dat (viz evaluační matice). Hlavními výzkumnými technikami/metodami budou polostrukturované rozhovory, fokusní skupiny a případně dotazníková šetření, podkladová a místní šetření (bude určeno v průběhu realizace projektu).

Evaluovány budou dopady aktivit projektu, přímo související s hlavními evaluačními otázkami (viz evaluační matice).

C.3. Techniky/metody sběru dat

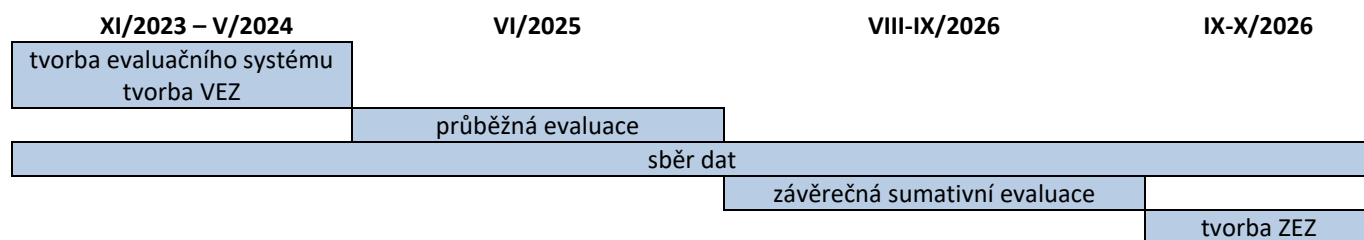
V rámci sběru dat pro evaluaci budou použity **standardní metody sociologických šetření**. Podrobné popisy a charakteristiky technik/metod lze dohledat v odborné literatuře, proto zde nejsou uvedeny.

Výčet technik/metod sběru dat

technika/metoda	zdroje dat
dotazníkové šetření	KA02: SP, PEE KA04: OV, SP
polostrukturovaný rozhovor	KA01: SPP, SP KA04: KOO, SPP
fokusní skupina	KA01: SP, SPP KA02: SP, PEE

D. Harmonogram evaluace

Evaluační aktivity budou probíhat po celou dobu projektu (01/11/2023 – 31/10/2026).

E. Nástroje sběru dat

Evaluační nástroje ve formátu PDF tvoří přílohu této evaluační zprávy. Přiložena je **výchozí podoba nástrojů**, z níž budou pak pro konkrétní účely a situace **připravovány**:

- dotazníky (pro dotazníková šetření)
- scénáře (pro polostrukturované rozhovory, fokusní skupiny)
- check-listy/záznamové listy (pro analýzy dat).

„Toto dílo Standardizace při zapojení peera do poradenství rodinám v rozchodu/rozvodu CZ.03.02.02/00/22_027/0001203 - vstupní evaluační zpráva je licencováno pod licencí Creative Commons CC BY 4.0. Licenční podmínky navštivte na adrese CC BY 4.0. Právní ujednání | Uveďte původ 4.0 Mezinárodní | Creative Commons.“